

A. Hoạt động khởi động

- Người dân thu hoạch các loại hải sản bằng những cách nào?
- Theo em, cách khai thác hải sản nào là bất hợp pháp? Vì sao?

Bài làm:

- Người dân thu hoạch các loại hải sản bằng những cách:
 - Kéo lưới, quăng chài
 - Thả câu
 - Đánh bằng bom, mìn
 - Kích điện...
- Theo em, cách khai thác hải sản bất hợp pháp là đánh bắt bằng bom, mìn và sử dụng điện để kích. Vì đó là những cách khai thác gây nguy hiểm cho con người và ảnh hưởng đến các loại hải sản dưới nước.

B. Hoạt động hình thành kiến thức

1. Nguồn lợi hải sản nước ta

- Nguồn lợi hải sản gồm những loại nào? Nguồn lợi hải sản của Việt Nam có đặc điểm như thế nào?
- Đặc điểm tự nhiên nước ta có gì thuận lợi cho việc khai thác nguồn lợi hải sản?

Bài làm:

- **Nguồn lợi hải sản gồm những loại:** cá biển, động vật thân mềm, động vật giáp xác, da gai, thực vật biển.

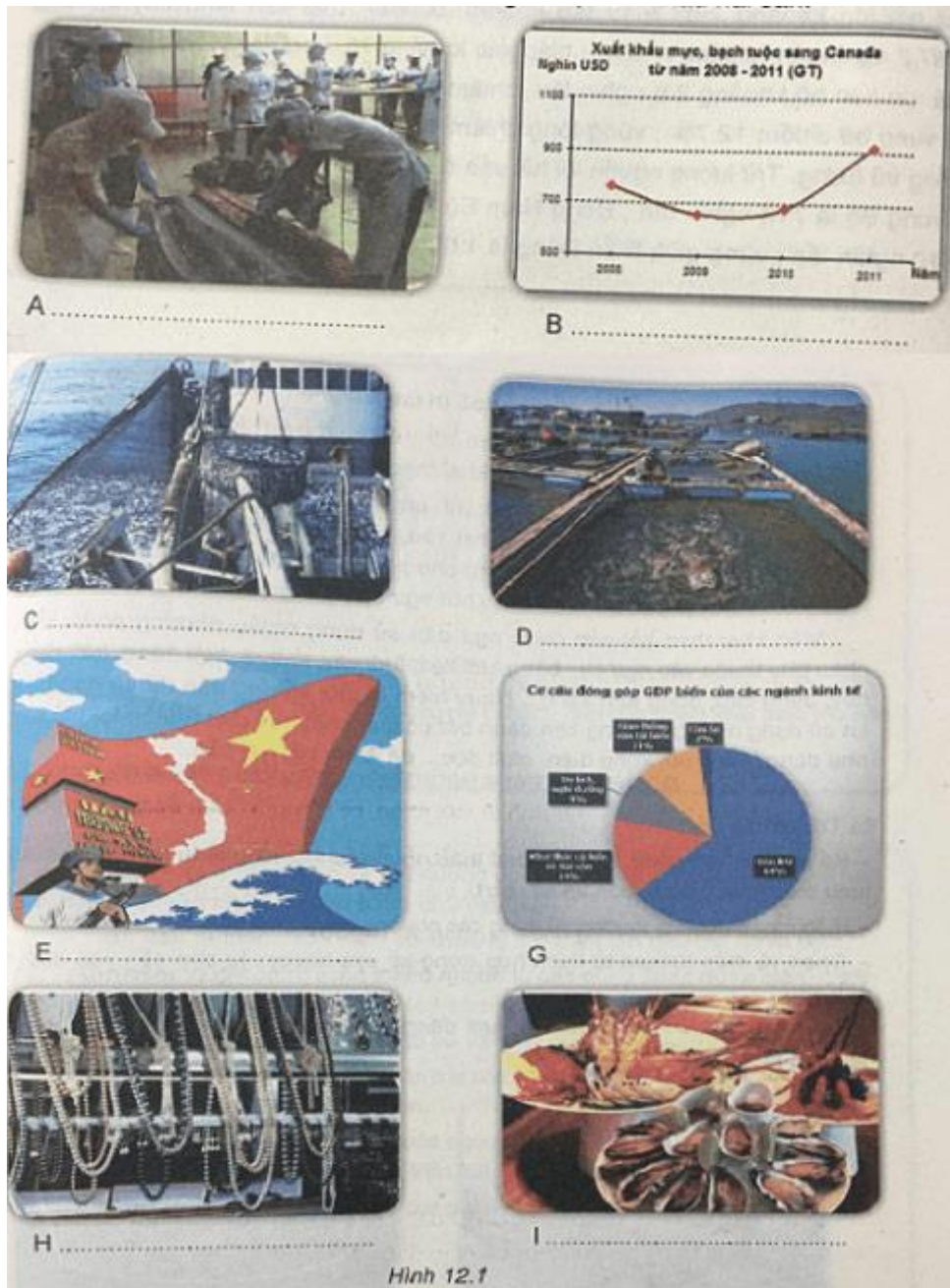
- **Nguồn lợi hải sản của Việt Nam có đặc điểm là:**
 - - Đa dạng về thành phần các giống, các loại hải sản
 - Sống phân tán, ít tập trung
 - Thành phần loài chủ yếu bao gồm các loài có kích thước nhỏ, tốc độ sinh trưởng và sức sinh sản cao...
- **Đặc điểm tự nhiên nước ta có những thuận lợi cho việc khai thác nguồn lợi hải sản là:**
 - Nước ta có 3260 km đường bờ biển, ven biển có nhiều đầm lầy, đảo, quần đảo lớn nhỏ
 - Nằm ở khu vực nhiệt đới gió mùa nên có sự đa dạng rất cao về thành phần các giống, loài hải sản.

2. Ý nghĩa của việc khai thác, bảo vệ nguồn lợi hải sản

Khai thác nguồn lợi hải sản có ý nghĩa như thế nào đối với đời sống người dân, đối với sự phát triển kinh tế đất nước và an ninh quốc phòng?

Chọn cụm từ điền vào chỗ trống (...) cho phù hợp với mỗi bức ảnh sau:

Các cụm từ: chế biến hải sản, đánh bắt hải sản, nuôi trồng hải sản, phát triển kinh tế biển, bảo vệ vùng biển, hải sản làm trang sức, xuất khẩu hải sản.

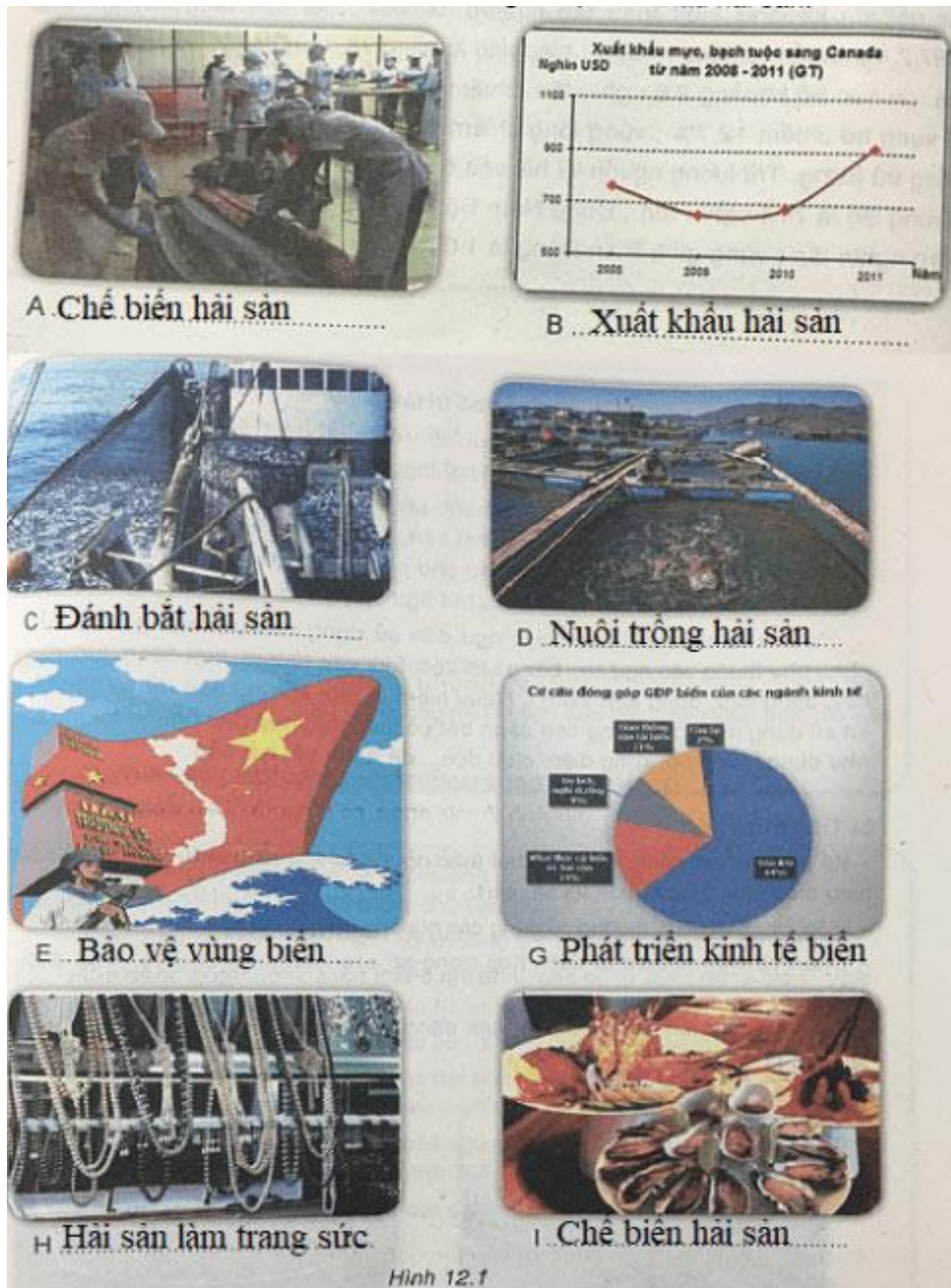
Bài làm:

Khai thác nguồn lợi hải sản có ý nghĩa:

- Đối với người dân: Tạo công ăn việc làm, nâng cao thu nhập cho người lao động

- Đối với sự phát triển kinh tế đất nước: Đáp ứng nhu cầu thực phẩm cho tiêu dùng trong nước, đồng thời các sản phẩm hải sản còn là mặt hàng xuất khẩu có giá trị kinh tế cao. Góp phần thúc đẩy các ngành công nghiệp phát triển.
- Đối với an ninh quốc phòng: Giúp ngư dân bám biển, vừa phát triển kinh tế biển gắn với bảo vệ chủ quyền biển đảo.

Điền cụm từ vào chỗ chấm (...):

3. Một số hình thức tổ chức, phương pháp khai thác nguồn lợi hải sản

- Kể tên các hình thức tổ chức khai thác nguồn lợi hải sản. Nêu đặc điểm của các hình thức khai thác nguồn lợi hải sản.
- Hiện nay, ở nước ta thường sử dụng các phương pháp khai thác hải sản nào?

Bài làm:

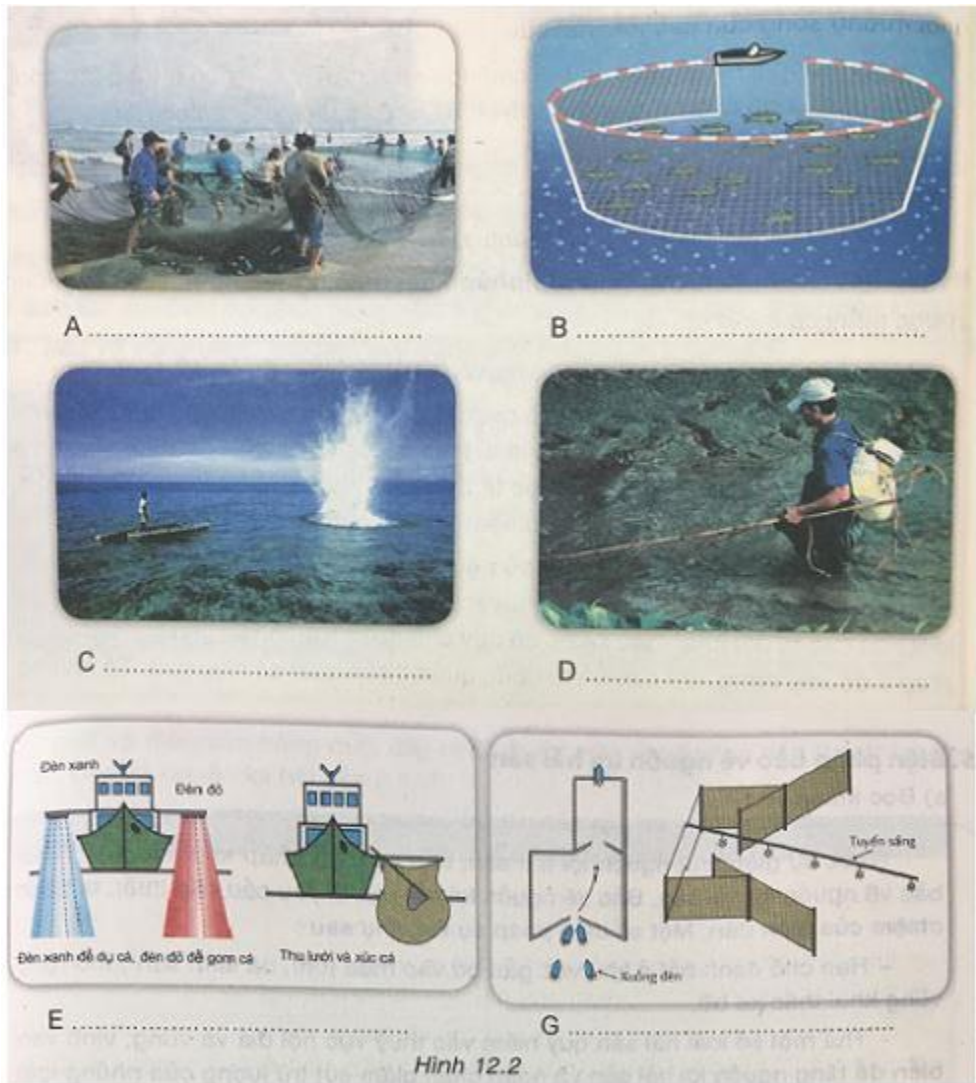
Các hình thức tổ chức khai thác nguồn lợi hải sản là:

- Hộ tư nhân: Hình thức tổ chức mang tính đặc thù, có quy mô nhỏ, hoạt động diễn ra trong các vùng nước ven bờ, sở hữu 99% số lượng tàu thuyền trên cả nước.
- Tổ hợp tác: Một nhóm người cùng nghề, cùng ngư trường, cùng địa bàn cư trú trên cơ sở tự nguyện, bình đẳng, dân chủ, hợp tác cùng có lợi. Tổ thường có 3 - 10 tàu chuyên đánh cá và có bố trí tàu làm dịch vụ.
- Hợp tác xã khai thác hải sản xa bờ: Được khuyến khích phát triển nhưng số lượng vẫn chưa phát triển.
- Doanh nghiệp nhà nước, các thành phần kinh tế khác: Các đội tàu vừa làm nhiệm vụ đánh bắt hải sản, vừa làm nhiệm vụ bảo vệ và công ích trên các vùng biển.

Hiện nay, ở nước ta thường sử dụng các phương pháp khai thác hải sản là: bằng lưới kéo, lưới vây, lưới rê, lưới đăng, lưới rùng, bẫy, dùng câu, dùng ánh sáng...

Chọn và điền từ/ cụm từ thích hợp trong số các từ/ cụm từ cho sẵn vào dưới mỗi ảnh sau:

(lưới kéo, lưới vây, lưới đăng, đánh cá điện, đánh cá bằng mìn, lưới vó mạn tàu)

Hình 12.2

Bài làm:

4. Nguyên nhân gây ô nhiễm môi trường sống của hải sản

- Nêu nguyên nhân chủ yếu gây ô nhiễm môi trường biển?
- Môi trường nước bị ô nhiễm gây ra những hậu quả gì cho sinh vật và con người?
- Bảo vệ môi trường sống của hải sản nhằm mục đích gì?

Bài làm:

Nguyên nhân chủ yếu gây ô nhiễm môi trường biển là:

- Tràn dầu ra biển
- Ô nhiễm từ đất liền: nước thải từ các dòng sông,, nước thải sinh hoạt, nước thải du lịch
- Rò rỉ chất phóng xạ, tai nạn tàu bè và các hoạt động của tàu bè trên biển.
- Hoạt động nuôi trồng, khai thác hải sản không đúng quy định gây ô nhiễm....

Môi trường nước bị ô nhiễm gây ra hậu quả:

- Phá hủy nơi cư trú của các loài sinh vật biển do suy giảm diện tích san hô, cỏ biển hay rừng ngập mặn
- Cạn kiệt nguồn giống tôm, cá gần bờ
- Suy giảm trữ lượng hải sản, khiến một số loài trở nên khan hiếm và đứng trước nguy cơ tuyệt chủng.

Bảo vệ môi trường sống của hải sản nhằm mục đích:

- Bảo vệ nguồn giống tôm, cá và các loại hải sản khác gần bờ biển
- Tạo môi trường biển trong lành, hải sản sinh trưởng và phát triển tốt.

5. Biện pháp bảo vệ nguồn lợi hải sản

Để bảo vệ nguồn lợi hải sản cần thực hiện những biện pháp nào? Vì sao?

Bài làm:

Để bảo vệ nguồn lợi hải sản, cần thực hiện những biện pháp:

- Hạn chế đánh bắt ở khu vực gần bờ vào mùa tôm, cá sinh sản, mở rộng vùng khai thác xa bờ

- Thả một số loài hải sản quý hiếm vào thủy vực nội địa và vũng, vịnh ven biển để tăng nguồn lợi hải sản và ngăn chặn giảm sút trữ lượng của những loài hải sản này.
- Thiết lập các khu bảo tồn biển, bảo vệ, phục hồi các hệ sinh thái và phát triển nguồn lợi hải sản
- Nghiêm cấm đánh bắt hải sản bằng những phương pháp mang tính hủy diệt như thuốc nổ, hóa chất, điện...
- Bảo vệ môi trường biển, nơi sinh sống của các loài hải sản.

=> Cần thực hiện những biện pháp trên vì đó là những biện pháp giúp chúng ta hạn chế sự giảm sút về nguồn lợi hải sản, giúp chúng ta khai thác hợp lí và có hiệu quả nguồn hải sản. Đồng thời, bảo vệ nguồn hải sản của nước ta.

C. Hoạt động luyện tập

Chọn các cụm từ sau để điền vào chỗ trống cho phù hợp

Các cụm từ: ô nhiễm môi trường, khai thác, xóa đói giảm nghèo, giảm sút, xã hội, ô nhiễm trầm trọng, đất nước, kinh tế, khu vực sinh sống, giảm đi ngư dân, quá mức.

- Sản lượng (1)..... nhiều loại hải sản bị(2).... nghiêm trọng

- Môi trường sinh thái biển đang đứng trước nguy cơ bị(3).....

- Sự suy giảm hệ sinh thái biển đã có những tác động không nhỏ đến kế hoạch phát triển..... (4)..... của đất nước cũng như nguồn sinh kế của cộng đồng(5)..... ven biển.

- Những nguyên nhân chủ yếu gây suy giảm hệ sinh thái biển là do khai thác(6)....., tình trạng(7) ngày càng gia tăng, sự tàn phá các(8)..... của các loài tăng lên.

- Bảo vệ nguồn lợi hải sản là một trong những vấn đề sống còn của(9)..... là nhiệm vụ của tất cả mọi người, gắn liền với cuộc đấu tranh(10)..... ở mỗi quốc gia.

Bài làm:

- Sản lượng **khai thác** nhiều loại hải sản bị **giảm sút** nghiêm trọng

- Môi trường sinh thái biển đang đứng trước nguy cơ bị **ô nhiễm trầm trọng**

- Sự suy giảm hệ sinh thái biển đã có những tác động không nhỏ đến kế hoạch phát triển **kinh tế** của đất nước cũng như nguồn sinh kế của cộng đồng **ngư dân** ven biển.

- Những nguyên nhân chủ yếu gây suy giảm hệ sinh thái biển là do khai thác **quá mức**, tình trạng **ô nhiễm môi trường** ngày càng gia tăng, sự tàn phá các **khuvực sinh sống** của các loài tăng lên.

- Bảo vệ nguồn lợi hải sản là một trong những vấn đề sống còn của **đất nước** là nhiệm vụ của tất cả mọi người, gắn liền với cuộc đấu tranh **xóa đói giảm nghèo** ở mỗi quốc gia.

2. Đề xuất và điền vào bảng dưới đây công việc nên làm/ không nên làm trong khai thác, bảo vệ nguồn lợi hải sản:

Việc nên làm	Việc không nên làm

Bài làm:

Việc nên làm	Việc không nên làm
<p>Không xả rác, nước thải ra biển gây ô nhiễm nguồn nước</p> <p>Hạn chế đánh bắt ở khu vực gần bờ vào mùa tôm, cá sinh sản</p> <p>Báo ngay cho cơ quan chức năng khi có hành vi đánh bắt mang tính hủy diệt</p> <p>Tuyên truyền để mọi người cùng nhau đánh bắt xa bờ, bảo vệ nguồn hải sản gần bờ...</p>	<p>Xả trực tiếp nước thải ra biển</p> <p>Dùng mìn, dùng điện để đánh bắt thủy sản</p> <p>Làm ngư đi qua khi gặp hành vi đánh bắt mang tính hủy diệt, trái pháp luật.</p>

D. Hoạt động vận dụng

1. Tình huống: Nhà Thanh ở cạnh khu đầm phá ven biển, đầm này có rất nhiều cá. Thỉnh thoảng bạn Thanh thấy có một nhóm người mang chất nổ đến đánh bắt cá. Sau tiếng nổ, cá nổi trắng một khoảng lớn trên mặt đầm

Theo em, bạn Thanh nên làm gì để góp phần bảo vệ nguồn lợi hải sản của đầm?

- A. Làm biển cấm đánh bắt cá
- B. Báo cáo với cơ quan chức năng, đề xuất biện pháp ngăn chặn
- C. Vận động người dân không ăn cá đánh bằng chất nổ
- D. Làm ngư, coi như không biết gì.

b. Trong trường hợp trên, em sẽ thuyết phục những người đánh bắt cá như thế nào để họ không làm như vậy nữa?

Bài làm:

a. Theo em, để góp phần bảo vệ nguồn lợi hải sản của đầm, bạn Thanh nên:

Đáp án: **B. Báo cáo với cơ quan chức năng, đề xuất biện pháp ngăn chặn**

b. Trong trường hợp trên, em sẽ thuyết phục những người đánh bắt cá không nên sử dụng bom, mìn để đánh cá. Bởi bom, mìn là những chất có tính hủy diệt cao, nên khi nổ thì tất cả cá lớn và cá bé đều chết hết. Do vậy, để vừa có cá ăn, vừa góp phần bảo vệ và duy trì loài cá ở khu đầm, mọi người chỉ nên dùng lưới, dùng câu để bắt cá, chỉ nên bắt những con lớn, thả những con nhỏ để nó sinh trưởng và phát triển.

2. Đề xuất những biện pháp bảo vệ, phát triển nguồn lợi, hải sản ở địa phương em?

Bài làm:

Ví dụ: Những biện pháp bảo vệ, phát triển nguồn lợi hải sản ở địa phương em là:

- Không sử dụng bom, mìn, điện để đánh bắt cá những khu vực ao, hồ, sông, suối...
- Xử lý nguồn nước thải sinh hoạt trước khi thải ra sông, hồ, tránh làm ô nhiễm nguồn nước...